

ارائه‌ی الگوریتمی نوین برای حل بهینه‌ی مسئله‌ی بهینه‌سازی ترکیبی بنام چیدمان بسته‌های دوبعدی

شیمای شفیعی*^۱، همایون مؤتمنی^۲، فرهاد رضانی^۳

۱- کارشناس ارشد علوم کامپیوتر، گروه کامپیوتر و فناوری اطلاعات، دانشگاه طبری بابل، ایران (نویسنده مسئول).

۲- هیئت علمی گروه مهندسی کامپیوتر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران.

۳- هیئت علمی گروه مهندسی کامپیوتر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری، ایران.

چکیده

بهینه‌سازی از زمینه‌های پر کاربرد در زندگی امروزی همچون ریاضی، مهندسی، اقتصاد، علوم پایه، مدیریت و غیره است و مسئله چیدمان بسته‌ها یک مسئله بهینه‌سازی ترکیبی معروف در غیرچند جمله‌ای‌های سخت، پایه‌ای، پر کاربرد در علوم کامپیوتر با ماهیتی گسسته و گونه‌ای خاص از مسئله‌ی کوله‌پشتی باینری است. در سال‌های اخیر، تکنیک‌های حل گوناگونی برای حل این مسئله گسترش یافته‌اند، که هر یک به نوبه خود دارای مزایا و معایبی می‌باشند. در همین راستا برای حل بهینه‌ی مسئله بهینه‌سازی ترکیبی معروف بنام چیدمان بسته‌ها، یک مدل بهبود یافته‌ی الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات که مبتنی بر بکارگیری نگاشت آشوب و منطق فازی می‌باشد، تحت عنوان "الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات نوین" ارائه گردیده. هدف این مقاله، قیاس پیشبرد دقت و اجرای کاراترین تکنیک حل نوین برای دستیابی به چیدمان بهینه در فضای دو بعدی توأم با ترکیب روش‌های ترکیبی مانند منطق فازی و جایگزینی اعداد کیاتیکی بجای اعداد تصادفی در الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، در طی دو مرحله است. در روش تحقیق، الگوریتم‌های قیاسی یعنی حالت "ادغام الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و الگوریتم ژنتیک" و "بهینه‌سازی ازدحام ذرات نوین" در محیط متلب پیاده‌سازی و مقایسه گردیدند. در نهایت به منظور ارزیابی الگوریتم پیشنهادی (الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات نوین) از توابع هدف استفاده گردیده، که یافته‌ها و نتایج تجربی، حاکی از برتری الگوریتم نوین پیشنهادی در دست‌یابی به چیدمان بهینه مبتنی بر بیشینه بسته کاربردی و کمینه زمان خطی در فضای دو بعد نسبت به یکی از به روزترین نسخه‌های بهینگی الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات (ترکیب الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و الگوریتم ژنتیک) می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی، چیدمان بهینه، نگاشت آشوب، منطق فازی، بهینه‌سازی ازدحام ذرات

۱- مقدمه

۱-۱- طرح مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی^۱

بهینه‌سازی به معنای یافتن یک یا چند پاسخ مجاز در ارتباط با یک یا چند تابع هدف می‌باشد. یک مسئله بهینه‌سازی ترکیبی یا چند هدفه، آن چنان که از نام آن پیدا است، با بیش از یک تابع هدف که باید کمینه یا بیشینه گردند، سر و کار دارد. بهینه‌سازی ترکیبی برخواسته از روش‌های تصمیم‌گیری در دنیای واقعی‌اند که نقش مهمی در پژوهش‌های کاربردی، مدیریت، علوم پایه و حتی صنعت ایفا می‌کند و یکی از بارزترین اهداف آن، حل مسائل بهینه‌سازی ترکیبی از جنس سخت می‌باشد، به گونه‌ای که مسائل بهینه‌سازی به جستجوی بهترین راه حل از میان تمام راه‌حل‌های ممکن می‌پردازند. در واقع مسائل بهینه‌سازی ترکیبی، فضای جستجوی گسسته‌ای از راه‌حل‌های ممکن را ایجاد کرده و در بسیاری از موارد دارای پیچیدگی‌های محاسباتی بالایی می‌باشند و برحسب ماهیت ساختاری خود بعضاً در کلاس غیر چند جمله‌ای- سخت^۲ طبقه‌بندی شده

[Koziel and Bekasiewicz, 2016]. مسئله‌ی چیدمان بسته‌ها یکی از مسائل کلاسیک بهینه‌سازی ترکیبی^۳ است که از لحاظ پیچیدگی محاسباتی، در خانواده‌ی غیر چند جمله‌ای- سخت قرار گرفته و از دسته مسائل کوله‌پشتی^{۰-۱} و در خانواده‌ی برنامه‌ریزی عددی صحیح قرار دارد. این مسئله به سبب داشتن ماهیت بهینه‌سازی گسسته و غیرخطی خود می‌تواند در زمینه‌های گوناگونی نظیر صنایع، ریاضیات کاربردی، بارگذاری، حمل و نقل، تست سیستم‌های تجاری، برنامه‌ریزی برای تخصیص کار به ماشین‌ها با چیدمان موازی، برنامه‌ریزی تولید، افزایش کارایی در مدارات مجتمع و غیره مورد توجه قرار گیرد. در مطالعات متعدد، مسئله‌ی چیدمان بسته‌ها در ابعاد یک بعد، دو بعد و سه بعد مطرح شده است. از این رو تأکید این مقاله، فضای دو بعد است به گونه‌ای که در ادامه، مدل کلی ریاضی مسئله چیدمان بسته‌ها در فضای دو بعد در قالب شکل (۱) فرموله گردیده، که در تشریح آن بایستی مطرح نمود که:

روابط (۱)-(۵) فرمول‌بندی ریاضی مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی را نشان می‌دهند. رابطه (۱) تابع هدف مسئله مذکور را مطرح می‌نماید که در آن هدف بهینه کردن تعداد بسته‌ها است.^۵ رابطه (۲) قید مربوط به محدودیت فضای هر بسته، توأم با خصیصه خاص هر بسته، را نشان می‌دهد. رابطه (۳) بیانگر قید مربوط به قرار گرفتن هر بسته در فضای دو بعدی و تحت چیدمان است و روابط (۴) و (۵) نیز شرط باینری بودن متغیرهای تصمیم را نشان می‌دهند و اندیس‌های i, j هم بیانگر فضای دو بعدی مسئله چیدمان بسته‌ها هستند [Elhedhli and Gzara, 2015].

$$\text{maximize } Z = \sum_{j=1}^m y_j \quad (1)$$

$$\sum_{i=0}^n w_i x_{ij} = V_{y_i}, \forall j \in \{1, \dots, m\} \quad (2)$$

$$\sum_{j=1}^m x_{ij} = 1, \forall i \in \{1, \dots, n\} \quad (3)$$

$$y_j \in \{0, 1\}, \forall j \in \{1, \dots, m\} \quad (4)$$

$$x_{ij} \in \{0, 1\} \forall j \in \{1, \dots, m\}, \forall i \in \{1, \dots, n\} \quad (5)$$

شکل ۱- مدل ریاضی مسئله چیدمان بسته‌ها در فضای دو بعد (دو بعدی)

^۱ . 2 Dimension Bin Packing Problem

^۲ . NP:Nondeterministic Polynomial Hard

^۳ . Combinatorial Optimization

^۴ . Binary

^۵ . در حالت پیش فرض، بهینگی تابع هدف بصورت کمینه در نظر گرفته می‌شود که در اینجا با توجه به هدف مسئله مذکور، بصورت بیشینه مطرح گردیده.

۱-۲- ادبیات و پیشینه‌ی تحقیق

مسئله چیدمان بسته‌ها در مدل‌سازی‌های مسائل واقعی به طور گسترده‌ای مورد توجه و استفاده قرار می‌گیرد. از این‌رو، در مطالعات گوناگون این مسئله همواره مورد توجه خاص و کاربردهای متعدد قرار گرفته که در ادامه به برخی از مهم‌ترین مطالعات متجانس با این مسئله پرداخته می‌شود.

در مطالعه [Karabulut and MuratInceoglu, 2004]، الگوریتم ژنتیک در مسئله چیدمان بسته‌های سه بعدی مورد مطالعه قرار گرفته و در واقع در این الگوریتم، هر کرموزوم حاوی مجموعه‌ای از شماره بسته‌ها است. طبق این تکنیک، چیدمان بدین صورت آغاز می‌گردد که اولین بسته در کمترین عمق در سمت چپ قرار داده می‌شود و آن‌گاه در این مرحله دو تست برای دستیابی به چیدمان بهینه انجام می‌شود که عبارتند از: بسته به طور کامل در فضا قرار گرفته و بسته موجب تداخل با بسته‌های دیگر نگردد. اگر چیدمان طبق این دو تست به حالتی دست یافت، قطعاً این حالت نیز بهینه است.

مطالعه [Yazdanjoo, 2012]، به حل مسئله چیدمان بسته‌ها^۶ با دو الگوریتم کولونی مورچگان و الگوریتم سرد شدن تدریجی فلزات پرداخته است. در این مطالعه، هدف یافتن حالت بهینه نیست، بلکه هدف یافتن بهترین حالت در یک بازه زمانی از پیش تعیین شده است. بدیهی است چنین رویکردی در حل مسئله چیدمان بسته‌ها می‌تواند به پاسخی بسیار دورتر از پاسخ بهینه منجر شود و در پایان نشان داده که الگوریتم‌های پیشنهادی بهینه‌تر از کاراترین الگوریتم‌های موجود عمل می‌کنند.

در مطالعه [Kang et al., 2012]، روش پیشنهادی مبتنی بر ادغام الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و الگوریتم ژنتیک است. الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات که از جمله الگوریتم‌های متاهوریستیک بوده و به کمک هوش جمعی در مسائل بهینه‌سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در واقع در این مقاله نشان داده شده که چگونه با عملگر جهش کارا و مناسب، بسته‌هایی که با یکدیگر تلاقی و هم‌پوشانی داشتند، هم توانستند به وضعیت صحیح در کنار یکدیگر قرار بگیرند و به بیانی دیگر با توجه به این که الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات فاقد عملگر کمکی همچون جهش و ترکیب است پس در این مطالعه سعی می‌نماید با استناد به ادغام عملگرهای کمکی ژنتیک و الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات به چیدمان بهینه بسته‌ها دست یابد که در نهایت حاکی از برتری حالت ادغام الگوریتم ژنتیک و بهینه‌سازی ازدحام ذرات برای چیدمان بهینه است.

در مطالعه [Layeb and Rayene Boussalia, 2012] مسئله چیدمان بسته‌ها در یک بعد مورد مطالعه قرار گرفته شده است و از نوآوری‌های این مطالعه، نگاشت الگوریتم جستجوی کوکو برای مسئله چیدمان بسته‌ها است. در مطالعه [Gandomi et al., 2013] مطرح شده، که الگوریتم کوکو که از رفتار تولید مثل پرندگان کوکو الهام گرفته و برای پیاده‌سازی این تکنیک، فرضیاتی از قبیل: یکتایی تخم در واحد زمان، ثبات لانه‌ها با بیش از یک تخم در نسل بعد و تعیین تعداد کمی آنان، در نظر گرفته شده و در این روش ابتدا یک جمعیت اولیه از جواب‌ها ایجاد می‌شود سپس جواب‌ها ارزیابی شده و به هر کدام یک مقدار تخصیص داده می‌شود. اگر الگوریتم در این هنگام به جواب مورد نظر دست یافته باشد، آن‌گاه این روند کاری متوقف می‌شود و در غیر این صورت دوباره مجموعه‌ای از اعمال بر روی آن‌ها اجرا می‌شود.

در مطالعه [Hong et al., 2014] از ترکیب دو روش چیدمان بسته هیوریستیک و الگوریتم بهترین انتخاب اول برای حل مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی بهره برده و هدف این مقاله، استفاده از الگوریتم‌های هیوریستیک در روش پیشنهادی، برای کاهش فضای جستجو و بهبود یافتن جواب است و از الگوریتم شبیه‌سازی ذوب فلزات که یک روش هیوریستیک احتمالی برای بسیاری از مسائل با هدف یافتن جواب‌های بهینه سراسری هست نیز استفاده نموده است.

در مطالعه [SHafiee et al., 2015]، روشی نوین مبتنی بر الگوریتم بهینه‌سازی اجتماع ذرات به منظور حل مسئله چیدمان بسته‌ها ارائه شده است. در مدل پیشنهادی، علاوه بر کمینه کردن فضای تحت چیدمان، توسط بسته‌های دو بعدی، صفرنمودن مقدار هم‌پوشانی بسته‌ها نسبت به یکدیگر نیز به عنوان یکی دیگر از اهداف در نظر گرفته شده است. مقایسه نتایج

۶. BPP: BinPacking Problem

حاصل از شبیه‌سازی روش پیشنهادی با نتایج حاصل از روش‌های پیشین مانند الگوریتم ژنتیک، کارایی روش پیشنهادی در کاهش چشمگیر زمان دستیابی به پاسخ بهینه و بهبود آن را نشان می‌دهد.

مسئله چیدمان بسته‌ها از جمله مسائل قدیمی و پایه‌ای در حوزه علوم کامپیوتر است که از چالش‌های اصلی این مسئله بهینه سازی ترکیبی، چیدمان بسته‌ها در کنار یکدیگر در یک فضای از پیش تعیین شده است. پس در مطالعه‌ی [SHin, and Kita, 2012]، بسته‌ها به طرق گوناگون موجود هستند و هدف اصلی این مقاله بیشینه کردن تعداد بسته‌ها با قرارگیری متنوع است. در این مطالعه، مسئله چیدمان دو بعدی مورد مطالعه قرار گرفته شده، به گونه‌ای که الگوریتم بهینه سازی ازدحام ذرات پیشنهادی با یک الگوریتم جستجوی محلی ترکیب شده تا بتواند با دقت و بازدهی بیشتری جواب نهایی را از طریق مختصات بیابد.

۱-۳- اهمیت تحقیق

پیچیدگی و ناآرام بودن محیط سازمانی باعث شده که مدیران به سان گذشته تصمیم‌گیری نکنند و برای دستیابی به هدف (اهداف) مشخص با محدودیت‌هایی از قبیل منابع، انرژی، نیروی انسانی، مواد، سرمایه پولی و غیره مواجه هستند و ناچارند که از روش‌های کمی برای برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری خود استفاده کنند و از آنجایی که بسیاری از مسائل دنیای واقعی را نمی‌توان از طریق فرمول‌های ریاضی بهینه کرد، پس در این جا است که الگوریتم‌های کامپیوتری حضور خود را پررنگ‌تر جلوه می‌دهند و می‌توانند با قابلیت‌های خاص خود مسیر نیل به اهداف سازمانی را فراهم کنند و موجبات همکاری روز افزون دو حوزه علم و صنعت گردند و از سویی دیگر، زمان محاسباتی در حل مسائل غیر چند جمله‌ای - سخت با مقیاس بزرگ از جمله مسئله چیدمان بسته‌ها دارای اهمیت فراوانی است. در واقع با توجه به این که جنس مسئله فوق سخت است اما هم‌چنان در دو حوزه ی علم و صنعت دارای جایگاهی مهم است. پس تمرکز و اهمیت این مقاله، حل یک مسئله غیر چند جمله‌ای - سخت با هدف دستیابی به بیشینه بسته تحت چیدمان و کمینه زمان خطی در فضای دو بعدی با استناد به نسخه‌ی ترکیبی الگوریتم متاهوریستیکی یعنی الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات است، که در راستای دستیابی به هدف نهایی، فرآیند بررسی و ارزیابی الگوریتم‌های فراابتکاری گوناگون با توجه به ماهیت و جنس مسئله‌ی چیدمان بسته‌ها که همواره سعی دارند راه‌حل‌هایی شبه بهینه همراه با ضریبی برای میزان تقریب جواب واقعی و بهبود خصایص آن‌ها از قبیل مرتبه زمانی ارائه دهند، نیز انجام گردیده، به گونه‌ای که سرانجام الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات انتخاب گردید. اما الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات پایه و استاندارد هم دارای محدودیت‌هایی از قبیل: گیر افتادن در بهینه محلی و پایین بودن سرعت همگرایی است [Alatas et al., 2009][Imran et al., 2013]. پس در این مقاله الگوریتم پیشنهادی، بهبود یافته و برگرفته از الگوریتم پایه و استاندارد بهینه‌سازی ازدحام ذرات^۷ با بکارگیری نگاشت آشوب و منطق فازی در طی دو مرحله پیاده‌سازی شده که پس از قیاس نتایج پیاده‌سازی هریک از الگوریتم‌های قیاسی در محیط متلب، اثبات گردید که الگوریتم پیشنهادی یا همان بهینه سازی ازدحام ذرات نوین^۸ بهینه‌تر و کاراتر است یعنی دارای زمان محاسباتی کمتر، چیدمان بیشتری از بسته‌ها، نسبت به تکنیک رقیب یعنی مدل ادغام الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات و الگوریتم ژنتیک [Kang et al., 2012] است.

۱-۴- اهداف تحقیق

اهداف اصلی این مقاله با توجه به آن‌چه که تاکنون مطرح گردید را می‌توان این گونه خلاصه نمود:

الف) کمینه کردن زمان خطی دستیابی به چیدمان بهینه

ب) بیشینه کردن تعداد بسته‌ها برای چیدمان بهینه

^۷ . PSO: Particle Swarm Optimization

^۸ . NPSO: New Particle Swarm Optimization

ج) قیاس الگوریتم‌های قیاسی (ادغام الگوریتم بهینه سازی ازدحام ذرات با الگوریتم ژنتیک، ارائه الگوریتم پیشنهادی بهینه‌سازی ازدحام ذرات مبتنی بر نگاشت آشوب و منطق فازی) به منظور ارزیابی کارایی آنان برای دستیابی به چیدمان بهینه
د) بکار گیری توابع هدف به منظور ارزیابی و سنجش کارایی و برتری الگوریتم پیشنهادی در دستیابی به چیدمان بهینه

۲- پیش نیازهای تحقیق

۲-۱- مروری بر الگوریتم PSO پایه و استاندارد

الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات توسط جیمز کندی و راسل ابرهارت در سال ۱۹۹۵ میلادی پیشنهاد گردیده که نوعی الگوریتم بهینه‌سازی تصادفی گروهی است که از شبیه‌سازی رفتار اجتماعی گروه پرندگان الهام گرفته است [Kennedy and Eberhart, 1995]. در واقع در این الگوریتم، گروهی از پرندگان در یک فضای تصادفی دنبال غذا می‌گردند و تنها یک تکه غذا وجود دارد و هیچ یک از پرندگان از محل غذا اطلاعی ندارد و فقط فاصله خود تا غذا را می‌داند. یکی از بهترین استراتژی‌ها، دنبال کردن پرنده‌ای می‌باشد که به غذا نزدیک‌تر است. این تئوری، استراتژی اصلی الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات می‌باشد. در الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، هر پرنده یک جواب ممکن در فضای مسئله می‌باشد که ذره نامیده شده و هر ذره دارای یک مقدار شایستگی می‌باشد که توسط تابع شایستگی در الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات محاسبه می‌شود. ذره‌ای که به جواب نزدیک‌تر باشد، شایستگی بیشتری دارد. این الگوریتم ماهیت پیوسته‌ای دارد و در کاربردهای متعددی کارایی خود را اثبات کرده است [Leandrodos, 2008]. پس این الگوریتم از جمله الگوریتم‌های جستجوی موازی مبتنی بر جمعیت است که با یک گروه از جواب‌های تصادفی (ذره‌ها) شروع به کار می‌کند، سپس برای یافتن جواب بهینه در فضای مسئله با به روز کردن مکان ذره‌ها به جستجو ادامه می‌دهد. هر ذره به صورت چند بعدی (بسته به نوع مسئله) با دو بردار V_{id} و X_{id} که به ترتیب معرف موقعیت مکانی و سرعت به d ام از i امین ذره هستند، مشخص می‌شود. در هر مرحله از حرکت جمعیت، مکان بردار X هر ذره با دو مقدار بهترین به روز می‌شود. اولین مقدار، بهترین تجربه‌ای است که خود ذره تا به حال بدست آورده است و با p_best نشان داده و دومین مقدار، بهترین تجربه‌ای است که در بین تمامی ذره‌ها بدست آمده است و با g_best نشان داده می‌شود. در هر تکرار، الگوریتم بعد از یافتن دو مقدار بهینه محلی و سراسری، سرعت و موقعیت جدید ذره را براساس معادلات (۶) و (۷) به روز رسانی می‌کند که عبارتند از:

$$V_{id}(t+1) = W.V_{id} + C_1 \cdot rand_1 \cdot (P_best_{id}(t) - X_{id}(t)) + C_2 \cdot rand_2 \cdot (G_best_{it}(t) - X_{id}(t)) \quad (6)$$

$$X_{id}(t+1) = X_{id}(t) + V_{id}(t+1) \quad (7)$$

در توضیح پارامترهای روابط (۶) و (۷) بایستی مطرح کرد که:

در معادله (۶)، W ضریب اینرسی^{۱۱} است که به صورت خطی کاهش می‌یابد که معمولاً در بازه $[0-1]$ می‌باشد. ضرایب C_1 و C_2 ضرایب یادگیری یا شتاب^{۱۲} می‌باشد که در بازه $[0-2]$ انتخاب می‌شود. دو عدد $rand_1$ و $rand_2$ نیز اعداد تصادفی در بازه $[0-1]$ می‌باشند. هم‌چنین مقدار نهایی سرعت هر ذره برای جلوگیری از واگرایی الگوریتم به یک بازه محدود می‌شود $V_{id} \in [-V_{max}, V_{max}]$. شرط خاتمه الگوریتم، همگرایی تا حد معین و یا توقف بعد از تعداد معینی تکرار می‌باشد [Cui and Potok, 2005] [Liu et al., 2007]. سمت راست معادله (۶) از سه قسمت تشکیل شده است، قسمت اول ضریبی از سرعت فعلی ذره می‌باشد، قسمت دوم برای تغییر سرعت و چرخش ذره به سمت بهترین تجربه شخصی می‌باشد و قسمت

همان بهینه محلی^۹-

- همان بهینه سراسری^{۱۰}

^{۱۱} . Weight- Inertia

^{۱۲} . Acceleration Coefficients

سوم نیز باعث تغییر سرعت و چرخش ذره به طرف بهترین تجربه گروهی می‌باشد و سرانجام، معادله (۷) نیز بردار موقعیت فعلی ذره را با توجه به سرعت جدید آن به روز رسانی می‌کند.

۲-۲- انگیزه‌ی بهبود الگوریتم PSO پایه و استاندارد

در بسیاری از مسائل بهینه‌سازی بویژه مسائل با ابعاد بزرگ، انتخاب بهترین جواب از طریق جستجوی همه جانبه اگر چه غیر ممکن نیست، ولی کاری بس مشکل است و مسئله بهینه‌سازی مذکور یعنی مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی که به اختصار به صورت 2DBPP نوشته شده و برای حل آن، انواع الگوریتم‌ها به کار می‌روند. دسته‌ی اول الگوریتم‌های دقیق هستند که جواب بهینه مسئله را برای هر اندازه ورودی پیدا می‌کنند. در این دسته از الگوریتم‌ها، زمان اجرای الگوریتم به اندازه‌ی نمونه مسئله وابسته است و با افزایش اندازه‌ی نمونه، زمان اجرای الگوریتم به صورت نمایی افزایش می‌یابد که همین امر بزرگترین محدودیت این دسته از الگوریتم‌ها محسوب می‌شود. دسته‌ی دوم، الگوریتم‌های بهینه‌سازی کلاسیک هستند که محدودیت‌هایی از جمله همگرایی در جهت پاسخ‌های بهینه دارند، که در واقع بستگی به جواب انتخاب شده‌ی اولیه دارد. این الگوریتم‌ها نمی‌توانند به طور کارا در یک ماشین موازی مورد استفاده قرار گیرند و غالباً تمایل به یک جواب بهینه دارند و در برخورد با مسائلی که فضای جستجوی گسسته دارند، کارایی مناسبی ندارند [Safavi et al., 2014] و دسته‌ی دیگر الگوریتم‌های متاهیوریستیک (از الگوریتم‌های تقریبی) هستند که با داشتن مزایایی هم‌چون کاهش زمان محاسباتی، ارائه راهکارهای نوین برای جلوگیری از عدم دستیابی به پاسخ و گیرکردن چیدمان بسته‌ی دو بعدی در بهینه‌ی محلی^{۱۳}، در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته‌اند و نسبت به سایر دسته‌ها از کارایی بهتری برخوردارند [Yaghini and Akhavan kazemzadeh, 2011] [Safavi et al., 2014] مانند الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات. طبق مطالعات اخیر هرچند الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات در مقایسه با سایر روش‌های موجود رفتار مطلوب‌تری را از خود نشان داده ولی باز هم همانند سایر الگوریتم‌های جستجوی تصادفی دو محدودیت اساسی دارد. اولین محدودیت، همگرایی زودرس^{۱۴} است، که در صورت عدم تنظیم مناسب پارامترها، الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات به سوی بهینه محلی متمایل شده و دچار همگرایی زودرس می‌شود که علت آن ثابت ماندن ذره‌ای است که شامل بهینه محلی می‌باشد. در نتیجه سایر ذرات به سرعت به این ذره همگرا می‌شوند و دلیل دیگر، وجود نرخ بالای اطلاعات بین ذرات است که باعث ایجاد ذرات مشابه می‌شود و در نتیجه تنوع را کاهش می‌دهد و باعث افزایش احتمال قرارگیری ذرات در بهینه محلی خواهد شد [Alatas et al., 2009][Imran et al., 2013] و محدودیت دیگر عدم بهبود پاسخ به هنگام افزایش تعداد دفعات تکرار (عدم بهبود سرعت همگرایی) است. از این رو در این مطالعه جهت جلوگیری از مشکلات مطرح شده، تغییراتی در الگوریتم بهینه‌سازی ذرات پایه و استاندارد برای دستیابی به چیدمان بهینه ایجاد گردیده و سعی کرده تا با افزایش تنوع و گوناگونی راه حل‌ها، به حل بهینه و کاهش زمان محاسباتی مسئله مذکور در مقیاس بزرگ با بیشینه بسته‌ی کاربردی دست یافته. به بیانی دیگر الگوریتم پیشنهادی این مقاله، علی‌رغم تغییراتی در پیکره‌ی الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، هم‌چنان دارای ماهیت پایدار الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، توأم با حفظ سادگی قوانین می‌باشد که مزایایی از قبیل عدم حساسیت به مسائل با پیچیدگی بالا، تطابق بیشتر برای حل مسائل ترکیبی، بهبود کیفیت نتایج و افزایش سرعت همگرایی را برای مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی به ارمغان می‌آورد.

۲-۳- مروری بر سیستم‌های فازی

منطق فازی^{۱۵}، تکنولوژی نوینی است که در مقابل تکنیک‌های مرسوم برای طراحی و مدل‌سازی سیستمی که نیازمند ریاضیات و احتمالات پیشرفته و نسبتاً پیچیده می‌باشد، به کار می‌رود و از مقادیر و قوانین مبتنی بر متغیرهای زبانی و یا به عبارتی از

^{۱۳} . Local Optimal

^{۱۴} . Premature Convergence

^{۱۵} . Fuzzy Logic

دانش فرد خبره با هدف ساده، دقیق و کارآمد کردن طراحی سیستم استفاده کرده. سیستم‌های کنترل مبتنی بر منطق فازی به دلیل داشتن شفافیت بالا برای تصمیم‌گیری و همچنین ارائه نتایج و مفاهیم قابل فهم، توسط افراد در سطوح مختلف به کار گرفته می‌شوند. منطق فازی یک تعمیم از منطق بولی می‌باشد و در منطق کلاسیک همه آیتم‌ها در عبارت باینری بیان شده (۰ یا ۱، سفید یا سیاه، بله یا خیر) و منطق فازی، گزاره‌های صحیح بولی را با درجه درستی بیان می‌کند. تابع عضویت یک مجموعه فازی، مشابه تابع، نماینده مجموعه‌های کلاسیک است و در حالت خاص یک منحنی می‌باشد که نشان دهنده چگونگی نگاشت شدن هر یک از نقاط فضا به درجه عضویت می‌باشد، که این درجه عضویت عددی بین ۰ و ۱ خواهد بود. شکل بسیار رایج‌تر برای توابع عضویت، توابع مثلثی می‌باشد [Liebowitz, 1996] [Krishnamoorthy and Rajeev, 1997]. مرحله پردازش که به آن موتور استنباط نیز گفته می‌شود براساس مجموعه‌ای از قوانین فازی بصورت عبارات "اگر آنگاه"^{۱۶} عمل می‌کند. هر سیستم فازی تعدادی قانون دارد که در پایگاه دانش آن ذخیره می‌گردد. به عنوان مثال: اگر تکرار پایین باشد اولویت جابجایی خیلی بالا است که عبارات "اولویت" و "تکرار"، متغیرهای زبانی می‌باشند و "پایین" و "خیلی بالا"، عبارات زبانی می‌باشند. هر عبارت زبانی مطابق یک تابع عضویت می‌باشد و دو رویه عمده برای استنباط وجود دارد. نوع اول مدل استنباط فازی ممدانی می‌باشد که توسط آقای ابراهیم ممدانی در ۱۹۷۵ میلادی ارائه شد و نوع دوم استنباط فازی، روش تاکاگی سوگو می‌باشد که در سال ۱۹۸۵ میلادی ارائه شده است. این دو روش در بسیاری از جنبه‌ها یکسان می‌باشند، مانند فازی سازی ورودی‌ها و عملگرهای فازی، اما تفاوت اصلی بین روش سوگو و ممدانی این است که خروجی روش سوگو عضو توابعی است که می‌تواند خطی و یا ثابت باشد، ولی در استنباط ممدانی انتظار داشته که خروجی، توابع عضویت، مجموعه های فازی باشند [Sugeno, 1985]. در این مقاله در طراحی سیستم مورد نظر، بر حسب نتایج مورد انتظار از روش آقای ممدانی استفاده گردیده است.

۲-۴- آشوب

در نیمه دوم قرن بیستم، در حوزه علوم پایه، تئوری جدید و قابل توجهی به نام "آشوب"^{۱۷} پا به عرصه ظهور گذاشت. از لحاظ تاریخی پس از آن که قوانین نیوتن در مورد حرکت ارائه شد، افراد زیادی با تکیه بر قطعیت ذاتی این قوانین، آن‌ها را ماشین حساب خدا نامیدند و برای پیشگویی آینده بر حسب مقادیر فعلی کافی دانستند و به طور کلی تصور بر این بود که اگر وضعیت فعلی را با دقت بالایی دانسته، می‌توان آینده را هم با همین دقت پیشگویی کرده. این باور هم چنان پا بر جا بود تا این که در اواخر قرن نوزدهم، «هانری پوانکاره» در بررسی و تلاش برای حل مسئله سه جسمی متوجه شد در بعضی موارد اگر دقت در شرایط اولیه بالا باشد، لزوماً در نتایج نهایی عدم قطعیت ناچیز نبوده و با کاهش عدم قطعیت در شرایط اولیه لزوماً عدم قطعیت کاهش نمی‌یابد. این مسئله نمودی از رفتار آشوبی بود که در آن زمان شناخته شده نبود و تقریباً اولین تحقیقات عددی که به معرفی فراگیر آشوب انجامید، توسط «ادوارد لورنتس» ارائه شد. از این رو واژه آشوب در لغت به معنای در هم ریختگی، آشفتگی و بی‌نظمی است و آشوب یک رفتار طولانی مدت غیرپریودیک در یک سیستم دترمینیستیک است که وابستگی حساس به شرایط اولیه را نشان می‌دهد. منظور از رفتار طولانی مدت غیرپریودیک در سیستم‌های دینامیکی آن است که مسیرهایی وجود دارند که وقتی زمان به بی‌نهایت میل می‌کند، مسیر این سیستم‌ها به نقاط ثابت، مدارهای پریودیک و یا مدارهای شبه پریودیک منتهی نمی‌شوند. دترمینیستیک گویای آن است که سیستم دارای پارامترها یا ورودی‌های تصادفی^{۱۸} نیست ولی رفتار بی‌نظم این سیستم‌ها از غیرخطی بودن ناشی می‌شود. این اصطلاح در مقابل اتفاقی^{۱۹} به کار می‌رود که منظور از آن نامنظم، کاتوره‌ای، نامعین و غیرقابل پیش بینی بودن رفتار سیستم

^{۱۶}. IF-THEN

^{۱۷}. Chaos

^{۱۸}. Random

^{۱۹}. Stochastic

است و منظور از حساس بودن به شرایط اولیه در سیستم‌های دینامیکی این است که مسیرهای مجاور با سرعت و به طور نمایی از هم جدا می‌شوند. در واقع این خصوصیت، تفاوت اصلی سیستم‌های دینامیکی آشوبناک با سیستم‌های دینامیکی غیر آشوبناک است. در سیستم‌های دینامیکی غیر آشوبناک، اختلاف کوچک اولیه در دو مسیر به عنوان خطای اندازه‌گیری بوده و به طور خطی با زمان افزایش پیدا می‌کند در حالی که در سیستم‌های دینامیکی آشوبناک، اختلاف بین دو مسیر با فاصله بسیار اندک، به طور نمایی افزایش می‌یابد. محیط عمل پدیده آشوب، سیستم‌های دینامیکی است که یک سیستم دینامیکی شامل یک فضای فاز مجرد یا حالت فازی است که مختصاتش، حالت دینامیکی سیستم را با بکارگیری قوانین دینامیکی مشخص می‌کند. یک سیستم دینامیکی می‌تواند منظم یا آشوبناک باشد. البته سیستم منظم، خود ممکن است تناوبی یا شبه تناوبی باشد. سیستم تناوبی تنها شامل یک فرکانس و هماهنگ‌های آن است و سیستم شبه تناوبی شامل چند فرکانس و هماهنگ‌های آن می‌باشد. در سیستم آشوبی هیچ تناوب غالبی وجود ندارد یعنی این سیستم دارای دوره تناوب بی‌نهایت است [Duit et al., 1997] [SHabanpour et al., 2014]

۳- روش پیشنهادی تحقیق

۳-۱- بنای تکنیک نوین

الگوریتم تصادفی الگوریتمی است که در آن ماشین به تولید اعداد تصادفی دسترسی دارد و از آن در الگوریتم خود استفاده می‌کند. در الگوریتم تصادفی، رفتار نه تنها به اندازه‌ی ورودی بلکه با مقادیر تولید شده توسط یک مولد تصادفی تعیین می‌شود. بنابراین در این نوع الگوریتم فرض کرده، ماشینی که در آن الگوریتم را پیاده‌سازی کرده باید قابلیت تولید اعداد تصادفی را داشته مانند الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، که از جمله الگوریتم‌های جستجوی تصادفی و حوزه هوش جمعی است که از رفتار طبیعی و اجتماعی حیوانات، الهام گرفته و به یک سری اعداد تصادفی نیاز داشته که با استفاده از توابع تصادفی ایجاد می‌گردد. برای این منظور در الگوریتم پیشنهادی، اعداد کیاتیکی بجای اعداد تصادفی در الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، برای بهبود سرعت همگرایی جایگزین نموده. کیاس یک رفتار قطعی شبه تصادفی کراندار که تکرار در آن وجود ندارد و همگرا نیز نمی‌شود. در این الگوریتم‌ها با استفاده از جایگزین کردن اعداد تصادفی با یکسری توابع کیاتیکی که با یک شرایط اولیه تصادفی شروع به کار کرده نیز صورت می‌گیرد. همانطور که مطرح گردید یکی از کاربردهای توابع کیاتیکی کاربرد در ایجاد اعداد تصادفی با قابلیت یکنواختی می‌باشد و در الگوریتم‌های تصادفی که از رفتار طبیعی الهام گرفته شده‌اند، به یک سری اعداد تصادفی نیاز داشته که با استفاده از توابع تصادفی ایجاد می‌گردند

[Kanso and Smaoui, 2009][Duit et al., 1997][SHabanpour et al., 2014]. که در باب آنان هم بایستی مطرح نمود که: تولیدکننده اعداد تصادفی^{۲۰} وسیله‌ای فیزیکی و یا روشی محاسباتی است که برای تولید دنباله‌ای از اعداد که الگوی خاصی ندارند و بطور تصادفی ظاهر شده‌اند نیز به کار می‌رود. تولید اعداد تصادفی یکسان (یکنواخت) برای شبیه‌سازی پدیده‌های پیچیده و پر کاربرد می‌باشد. سیستم‌های کامپیوتری بطور وسیعی برای تولید اعداد تصادفی مورد استفاده قرار می‌گیرند در حالی که تولید کننده‌های مناسبی نیستند هر چند الگوهای آن‌ها به راحتی قابل تشخیص نیست. از روش‌های فیزیکی می‌توان به اختلالات حرارتی در دیودهای زنر^{۲۱} و از روش‌های محاسبه‌ای به توابع کتابخانه‌ای در زبان‌های برنامه نویسی اشاره نمود. از جمله کاربردهای اعداد تصادفی می‌توان به: شبیه‌سازی، نمونه‌برداری، آنالیز عددی، برنامه نویسی کامپیوتری، اجرای الگوریتم‌های تصادفی و بهینه‌سازی‌های اکتشافی اشاره نمود. از سویی دیگر تولیدکننده‌های اعداد شبه تصادفی هم الگوریتم‌هایی با قابلیت تولید اعداد تصادفی هستند، هر چند که اعداد تولید شده توسط آن‌ها به طور تناوبی تکرار شده و یا آن‌که

^{۲۰} . Random Number Generation- RNG

^{۲۱} . Zener Diodes

حافظه زیادی را اشغال می‌کنند. یکی از متداولترین تولیدکننده‌های اعداد تصادفی، LCG^{۲۲} است که رابطه بازگشتی آن عبارت است از:

$$R_{n+1} = (aR_n + b) \bmod m \quad (8)$$

بیشترین تعداد عددی که این رابطه می‌تواند تولید کند m عدد شبه تصادفی است [Knuth, 1997] در جدول (۱) لیست توابع کیاتیکی به همراه فرمول آنان، که برای تولید اعداد کیاتیکی اند، عبارت است از: [Alligood et al., 1996]

جدول ۱: لیست توابع کیاتیکی

Logistic map	$X_{n+1} = aX_n(1 - X_n)$
Tent map	$X_{n+1} = \begin{cases} X_n/0.7 \dots \forall X_n < 0.7 \\ 10/3X_n(1 - X_n) \dots o.w \end{cases}$
Sinusoidal iterator	$X_{n+1} = aX_n^2 \sin(\pi X_n)$

در واقع برای حل محدودیت‌های الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات پایه و استاندارد و افزایش بهبود همگرایی از تئوری آشوب کمک گرفته و آشوب توسط توابع نگاشت متفاوتی ایجاد می‌شود که از پرکاربردترین آن‌ها نگاشت خیمه‌ای^{۲۳} است یعنی در روش پیشنهادی اعداد کیاتیکی تولید شده توسط تابع کیاتیکی نگاشت خیمه‌ای را، جایگزین اعداد تصادفی کرده و از این نگاشت، برای تولید متغیرهای کیاتیک استفاده شده و برای این منظور پارامترهای تصادفی T_2, T_1 به همراه پارامتر W را بصورت کیاتیکی در نظر گرفته. پس با توجه به آنچه که تاکنون مطرح گردید، فرضیه‌های تحقیق تشریح گردیده‌اند که عبارتند از:

۳-۲- فرضیه‌های تحقیق

آیا می‌توان به گونه‌ای بسته‌ها را در فضای دو بعد تحت چیدمان قرار داد که شرایط مطرح شده به عنوان فرضیات برای دستیابی به چیدمان بهینه برقرار باشند که عبارتند از:

I. فضای کاربردی مسئله، دو بعدی باشد

II. ماهیت، نوع و جنس مسئله از نوع بهینه‌سازی ترکیبی و گسسته باشد

III. زمان دستیابی به چیدمان بهینه، کمینه خطی باشد

IV. تعداد بسته‌های کاربردی، بیشینه باشد

۳-۳- ابزار تحقیق

در این گام مراحل الگوریتم پیشنهادی NPSO تشریح می‌گردد به گونه‌ای که روش پیشنهادی توسط نرم افزار برنامه نویسی MATLAB 2013 شبیه‌سازی شده و اجرای پژوهش، توسط کامپیوتری با پردازنده پنتیوم ۴ و رم ۳GB انجام گردیده است. در ادامه فازهای الگوریتم پیشنهادی در قالب بخش های ۳-۴ و ۳-۵ مطرح می‌گردند که عبارتند از:

۳-۴- فاز اول الگوریتم پیشنهادی

با توجه به مطالب مطرح شده در بخش‌های قبل، می‌توان گفت که از جمله محدودیت‌های بارز الگوریتم متاهیوریستیکی بهینه‌سازی ازدحام ذرات، همگرایی زودرس و دیگری پایین بودن سرعت همگرایی آن است. پس در همین راستا برای حل

^{۲۲} . Linear Congruential Generator

^{۲۳} . Tent map

محدودیت‌ها و جهت توانگر کردن الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات، رفتار کیاتیک به الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات افزوده شده و از نگاشت خیمه‌ای کیاتیک^{۲۴} برای ایجاد فاز اول استفاده شده که دلیل گزینش آن چرخه‌ی مطرح شده می‌باشد، که عبارت است از:

چگالی یکنواخت تکرارها برای نگاشت خیمه‌ای $= 1$ ← بهبود قابلیت جستجو ← افزایش سرعت تکرار نسبت به سایر نگاشت‌ها رابطه چگالی یکنواخت تکرارها که توزیعی در فاصله $[1, 0]$ دارد که عبارت است از:

$$\rho(x) = \frac{1}{2\pi\sqrt{x(1-x)}} \quad (9)$$

در ادامه، فاز اول الگوریتم پیشنهادی در قالب جدول (۲) مطرح می‌گردد که عبارت است از:

جدول ۲- فاز اول الگوریتم پیشنهادی NPSO

- (۱) مقدار دهی اولیه جمعیت ($k=0$) و تولید متغیرهای کیاتیک با بکارگیری نگاشت خیمه‌ای (نگاشت مبتنی بر رابطه ۱۱)
- (۲) نگاشت متغیر کیاس $z_j^{(i)}$ ($i = 1, \dots, m$) به محدوده جستجوی متغیر تصمیم x_j ($j = 1, \dots, D$) (طبق رابطه ۱۲)
- (۳) ارزیابی مقدار شایستگی f_i و در صورت نیاز $gbest$ و $pbest$ را به روز رسانی کرده
- (۴) به روز رسانی موقعیت و سرعت ذرات براساس معادلات سرعت (رابطه ۶) و موقعیت (رابطه ۷)
- (۵) مرتب کردن جمعیت ذرات، براساس شایستگی و به صورت صعودی و اگر مقدار بهینه سراسری ($f(gbest)$) در چند تکرار یکسان و $k < (2/3)k_{max}$ بود، آنگاه به مرحله ۶ و در غیر اینصورت به مرحله ۸ رفته.
- (۶) به روز رسانی بهترین ذره با بکارگیری فاکتور کیاتیک و جستجوی کیاتیک و افزودن فاکتور کیاتیک به نیمی (۵۰٪) از ذرات نامرغوب جمعیت با استفاده از رابطه ۱۳ و سپس نگاشت آنان به متغیرهای تصمیم توسط رابطه ۱۲ و محاسبه تعداد تکرارهای کیاس تا دستیابی به شرایط توقف جستجوی کیاس.
- (۷) مرتب کردن جمعیت مبتنی بر شایستگی آن‌ها و محاسبه میزان شایستگی متوسط و اگر به شرایط توقف (رابطه ۱۴) رسیده یعنی پایان الگوریتم و در غیر اینصورت به مرحله ۸ رفته.
- (۸) $K=k+1$ و بازگشت به مرحله ۳

رابطه (۱۰) که رابطه کلی نگاشت خیمه‌ای است، عبارت است از:

$$Z_{n+1} = \mu(1 - 2|z_n - 0.5|), \quad 0 \leq Z_0 \leq 1 \quad (10)$$

$$Z_j^{(i+1)} = 1 - 2|Z_j^{(i)} - 0.5|, \quad j = 1, 2, \dots, D \quad (11)$$

در باب روابط (۱۰) و (۱۱) بایستی مطرح نمود که:

μ پارامتر شاخه شدن است و هنگامی که $\mu = 1$ است رفتار نگاشت خیمه‌ای کاملاً کیاتیک است و رابطه (۱۰) به (۱۱) تبدیل می‌شود که در آن، Z_j نشان‌دهنده j امین متغیر کیاس است و i نشان‌دهنده تعداد تکرار کیاس است.

$$x_{ij} = x_{min,j} + z_j^{(i)}(x_{max,j} - x_{min,j}), X_i = (x_{i1}, x_{i2}, \dots, x_{iD}), i = 1, 2, \dots, m \quad (12)$$

پارامترهای رابطه (۱۲) عبارت است از:

X_{ij} : متغیر تصمیم (قرار گیری در حالت کمینه و بیشینه)

^{۲۴}. Tent-map chaotic

$Z^{(i)}$: متغیر کیاس

$$Z'_k = (1 - \beta)\Psi^* + \beta Z_k \quad (13)$$

در باب رابطه (۱۳) بایستی مطرح کرد:

که Ψ^* بردار کیاس بهینه است به طوریکه اگر $X^* = (x_1^*, \dots, x_D^*)$ باشد، آنگاه $\Psi^* = (X^* - X_{\min}) / (X_{\max} - X_{\min})$ خواهد بود. $Z = (z_1, \dots, z_D)$ بردار کیاسی است که توسط نگاشت خیمه ای ایجاد شده است. $Z' = (z'_1, \dots, z'_D)$ بردار کیاس متناظر با $X = (x_1, \dots, x_D)$ است به طوریکه جزء کیاتیک به آن افزوده شده است و $0 < \beta < 1$

$$|f_{\text{avg}}(X) - f(\text{gbest})| \leq \varepsilon$$

$$\text{where } f_{\text{avg}}(X) = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m f(X_i) \quad (14)$$

در باب پارامترهای رابطه (۱۴) بایستی مطرح کرد:

$f(\text{gbest})$: مقدار بهینه سراسری

$f_{\text{avg}}(X)$: میزان شایستگی متوسط

$f(X_i)$: میزان شایستگی ذره i

الگوریتم پیشنهادی فاز اول را IPSO^{۲۵} نامیده که در آن هدف بر توانگر کردن الگوریتم PSO از طریق کیاتیکی نمودن پارامترهای Γ_1, Γ_2 و همچنین W برای بهبود سرعت همگرایی و عملکرد الگوریتم مذکور بوده یعنی قابلیت‌های جایگزینی رفتار کیاتیک با رفتار تصادفی نشان داده شده و فاز اول را براساس رفتار کیاتیکی برای الگوریتم پیشنهادی به پایان برده و در فاز دوم با ادامه روند بهینگی، رویه‌ی کاری الگوریتم بهینه سازی ازدحام ذرات، را بهبود داده و الگوریتم حاصل از دو فاز را NPSO نامیده و بر روی مسئله‌ی بهینه‌سازی ترکیبی مطرح شده، پیاده‌سازی نموده به گونه‌ای که نتایج تجربی در بخش آتی مقاله تشریح می‌گردند.

۳-۵- فاز دوم الگوریتم پیشنهادی

در این فاز الگوریتم پیشنهادی، گامی برای بهبود پارامترهای $C1 \& C2$ که همان ضریب یادگیری یا شتاب‌اند، برداشته یعنی به نوعی مانع از افتادن در دام بهینگی محلی شده و برای حل این محدودیت می‌توان از توابعی برای پارامترهای $C1 \& C2$ استفاده کرد. در واقع تابع C را به عنوان ضریب شتاب، یک تابع غیر خطی فازی در نظر گرفته، که در شکل ۲ نشان داده شده. در این تابع نیز d_1 و d_2 اختلاف بین موقعیت فعلی ذره را به ترتیب با بهترین تجربه شخصی و بهترین تجربه گروهی (سراسری) نشان داده و IPSO مقدار شایستگی بهینه، ذرات حاصل از فاز اول می‌باشد و C نیز در بازه [۱۲] تعریف شده است و از آن جایی که C ضریب شتاب برای افزایش جستجوی محلی حول بهترین تجربه گروهی و محلی می‌باشد، بنابراین کاهش C باعث افزایش جستجوی سراسری و افزایش آن باعث افزایش جستجوی محلی می‌باشد. در نتیجه در این تابع، نمودار C نموداری افزایشی خواهد بود تا رفته رفته از میزان جستجوی سراسری کم شده و جستجوی محلی افزایش پیدا کند. جدول (۳) تعدادی از قوانین کاربردی در این تابع را نشان می‌دهد ضمن اینکه قوانین متعددی را می‌توان برای این تابع در نظر گرفت، ولی تجربه نشان داده که زیاد بودن قوانین تأثیر زیادی بر روی نتیجه بدست آمده ندارد، بلکه نقطه عطف، کیفیت قوانین انتخابی می‌باشد که نزدیک‌ترین جواب را تولید بنماید.

^{۲۵} . Improved Particle Swarm Optimization

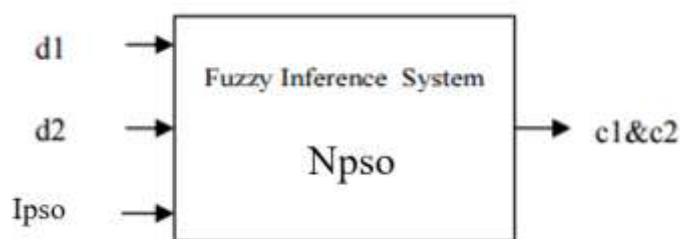
جدول ۳- تعدادی از قوانین فازی الگوریتم پیشنهادی NPSO

Rules	Input			Output
	d1	d2	Ips0	c1 & c2
1	High	High	High	Low
2	Low	Low	Low	High
3	Low	Low	High	Low
4	Low	Low	Medium	Medium

$$d1 = |p_best - x| \quad (15)$$

$$d2 = |g_best - x| \quad (16)$$

در روابط (۱۵) و (۱۶) دو پارامتر $d1$ و $d2$ معرف میزان نزدیکی ذره به بهترین تجربه محلی و سراسری هستند که می‌توانند میزان نزدیکی به بهینه محلی و سراسری را بازگو نماید و IPSO نیز همان فاز اول الگوریتم پیشنهادی است. برای معرفی این سه پارامتر به سیستم، از برچسب زبانی کم، متوسط و زیاد استفاده شده که محدوده $d1$ و $d2$ بر حسب اندازه فضای جستجو مشخص می‌شود. بنابراین این سه پارامتر مبنای تصمیم‌گیری سیستم فازی است تا مقدار نهایی ضرایب $C1$ & $C2$ تعیین گردد اما نکته مهم، انتخاب قوانین فازی می‌باشد که تأثیر مستقیم بر روی نتایج بدست آمده، دارد و قوانین جدول (۳) که تنها حاکی از تعدادی از قوانین است، بیان می‌دارند که: با کاهش C و در نتیجه افزایش جستجوی سراسری، مانع از افتادن در بهنجیگی محلی شده، یا اگر مقادیر پارامترها متوسط بوده، مقدار C نیز متوسط انتخاب می‌گردد یا ممکن است به دلیل شرایط نامناسب $d1$ و $d2$ نیازی به بررسی میزان شایستگی ذره نبوده و C کاهش پیدا کرده تا جستجوی سراسری افزایش پیدا کرده و ذره از حالت کنونی خارج شود. سیستم استنباط فازی شکل ۲، به روش ممدانی پیاده‌سازی گردیده که این سیستم سه ورودی و یک خروجی دارد که در ادامه شکل آن آورده شده است.

شکل ۲ - تابع فازی مربوط به NPSO

۴- یافته‌ها، نتایج تجربی و بحث روی آنان

۴-۱- ارائه و اجرای الگوریتم پیشنهادی NPSO

در این مرحله، الگوریتم حاصل از دو مرحله پیشین را NPSO نامیده که در آن توانسته پارامترهای کارایی را با هدف بهبود محدودیت‌های الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات پایه و استاندارد برای دستیابی به چیدمان بهینه و برتری بر الگوریتم قیاسی (PSO & GA) [Kang et al., 2012] بر روی مسئله بهینه‌سازی ترکیبی یعنی چیدمان بسته‌های دو بعدی پیاده‌سازی نموده که کلیه نتایج پیاده‌سازی الگوریتم‌های قیاسی مبتنی بر مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی، در بخش آتی مقاله ارائه گردیده. در همین راستا روند پیاده‌سازی الگوریتم پیشنهادی مبتنی بر مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی با ساختاری بهبود یافته حاصل از فاز اول و دوم، در قالب جدول (۴) مطرح می‌گردد.

جدول ۴- روند کلی بهینه‌سازی 2DBPP و مبتنی بر الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات نوین

ورودی: جمعیت اولیه (بسته‌های تحت چیدمان)
خروجی: چیدمان بهینه دوگانه
I. ایجاد و مقداردهی جمعیت اولیه
II. ارزیابی جمعیت و محاسبه میزان برازندگی (بسته‌های تحت چیدمان) برای دست‌یابی به شرط بهینگی (چیدمان بهینه)
III. تعیین بهینه محلی (ذره که تعداد بیشتری بسته در فضای دو بعد تا زمان حال قرار دهد)
IV. تعیین بهینه سراسری (بهترین ذره در بین کل ذرات)
V. تعیین و به روزرسانی سرعت و مختصات ذرات (بسته‌های دو بعدی) با توجه به روابط (۶) و (۷)
VI. حرکت و ارزیابی ذرات تشکیل دهنده جمعیت به روز شده (بسته‌های دو بعدی)
VII. بررسی معیار توقف و بهینگی برای دست‌یابی به چیدمان بهینه، که در صورت برآورده نشدن به مرحله دوم برمی‌گردد
VIII. دست‌یابی به چیدمان بهینه دوگانه
IX. پایان الگوریتم

۴-۲- جامعه‌ی آماری و نحوه ارائه‌ی داده‌ها

در پیاده‌سازی الگوریتم پیشنهادی و الگوریتم رقیب را بر روی مجموعه داده‌ی استاندارد، متناهی^{۲۶}، با اندازه بیست، پنجاه و صد داده و با اندازه جمعیت بیست، پنجاه و صد اجرا نموده. در واقع چیدمان بسته‌های دو بعدی و مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی برای دست‌یابی به حالت بهینه به گونه‌ای پیاده‌سازی گردیده که در آن داده‌های ورودی به صورت تصادفی و با متد توزیع یکنواخت^{۲۶} ایجاد شدند. یعنی کدهای پیاده‌سازی شده به صورت تصادفی، داده‌ها را ایجاد می‌کنند. ضمن این که زبان برنامه نویسی MATLAB هم از توزیع یکنواخت برای تولید این اعداد تصادفی^{۲۷} استفاده می‌کند و داده‌های ورودی برای هر بسته، شامل دو بخش‌اند که عبارتند از:

i. اندازه بسته^{۲۸}

ii. مساحت بسته^{۲۹} که از حاصل ضرب دو پارامتر طول و عرض بدست می‌آید

در ادامه ذکر این نکته هم ضروری می‌باشد که برای تست بهینگی الگوریتم‌های قیاسی از دو تابع هدف بنام Rana و Schwefel استفاده گردیده که شرط پایان آن، حداکثر تعداد تکرار (۳۰۰ تکرار) در نظر گرفته شده، به گونه‌ای که برای ارزیابی کارایی الگوریتم‌های قیاسی با اندازه جمعیت ۲۰،۱۰۰ و ۲۰۰، پارامترهایی از قبیل بهترین جواب^{۳۰}، مقدار میانگین^{۳۱} و انحراف معیار^{۳۲} در نظر گرفته شده است.

۴-۳- اجرای پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

^{۲۶}. Uniformly Distribution

^{۲۷}. Random Number

^{۲۸}- منظور طول و عرض است

^{۲۹}- بسته‌ها مستطیل شکل هستند

^{۳۰}. Best

^{۳۱}. Average

^{۳۲}. Standard Deviation

نتایج پیاده‌سازی چیدمان بسته‌های دو بعدی و مبتنی بر الگوریتم‌رقیب (PSO&GA) و پیشنهادی (NPSO) در محیط نرم افزار MATLAB با اندازه جمعیت و مجموعه داده معین، در قالب جدول (۵) تا (۱۳)، عبارت‌اند از:

جدول ۵- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set1
PSO&GA [reference 7]	۲۰	۲۷	۴۹,۳۴	۲۰
NPSO	۲۰	۳۹	۴۱,۹۳	۲۰

جدول ۶- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set1
PSO&GA [reference 7]	۵۰	۶۱	۹۶,۶۶	۲۰
NPSO	۵۰	۷۹	۸۴,۶۱	۲۰

جدول ۷- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set1
PSO&GA [reference 7]	۱۰۰	۹۶	۱۳۴,۴۳	۲۰
NPSO	۱۰۰	۱۱۴	۱۲۲,۰۰	۲۰

همان‌گونه که از جداول (۵)، (۶) و (۷) نتیجه می‌گردد، با کاهش زمان دست‌یابی به چیدمان بهینه، تعداد بسته‌های تحت چیدمان در فضای دو بعد افزایش می‌یابند که الگوریتم پیشنهادی NPSO به هدف نهایی (چیدمان بهینه دو گانه در فضای دو بعدی) دست یافته و در ادامه اندازه مجموعه داده متناهی، استاندارد و اندازه جمعیت بنا به دلایلی از قبیل: افزایش عمل جستجو، بهبود فرآیند قیاس، هم‌گرایی بیشتر و بهبود نتایج، هم افزایش داده شد.

جدول ۸- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set2
PSO&GA [reference 7]	۲۰	۱۳۹	۱۸۱,۱۹	۵۰
NPSO	۲۰	۱۵۷	۱۶۰,۱۳	۵۰

جدول ۹- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set2
PSO&GA [reference 7]	۵۰	۱۷۳	۲۲۱,۴۳	۵۰
NPSO	۵۰	۱۹۱	۱۹۹,۲۹	۵۰

جدول ۱۰- نتایج پیاده‌سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم‌های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set2
PSO&GA [reference 7]	۱۰۰	۲۰۷	۲۵۴,۱۴	۵۰
NPSO	۱۰۰	۲۲۴	۲۳۱,۰۱	۵۰

همان‌گونه که از جداول (۸)، (۹) و (۱۰) نتیجه می‌گردد، با کاهش زمان دست‌یابی به چیدمان بهینه، تعداد بسته‌های تحت چیدمان در فضای دو بعد افزایش می‌یابند که الگوریتم پیشنهادی NPSO به هدف نهایی (چیدمان بهینه دو گانه در فضای دو بعدی) دست یافته و از سویی دیگر هم، اندازه مجموعه داده متناهی، استاندارد و اندازه جمعیت، بنا به دلایل مطرح شده، افزایش داده شد.

جدول ۱۱- نتایج پیاده سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set3
PSO&GA [reference 7]	۲۰	۲۹۱	۳۳۸,۱۳	۱۰۰
NPSO	۲۰	۳۰۸	۳۲۲,۸۳	۱۰۰

جدول ۱۲- نتایج پیاده سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set3
PSO&GA [reference 7]	۵۰	۳۳۴	۳۷۵,۴۳	۱۰۰
NPSO	۵۰	۳۵۰	۳۶۲,۹۹	۱۰۰

جدول ۱۳- نتایج پیاده سازی 2DBPP مبتنی بر الگوریتم های قیاسی

Algorithms	Size Of Population	Number Of Items	Execution Time(sec)	Size of Data Set3
PSO&GA [reference 7]	۱۰۰	۳۷۳	۴۰۱,۴۳	۱۰۰
NPSO	۱۰۰	۳۸۵	۳۹۱,۰۰	۱۰۰

همان گونه که از جداول (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) برمی آید، با کاهش زمان دستیابی به چیدمان بهینه، تعداد بسته های تحت چیدمان در فضای دو بعد افزایش می یابند که الگوریتم پیشنهادی NPSO در تمامی حالات و با مجموعه داده متفاوت، متناهی و اندازه جمعیت متعدد، توانسته به چیدمان بهینه در قیاس با الگوریتم رقیب، دست یابد.

۵- ارزیابی و تحلیل کارایی الگوریتم ها

توابع هدف که براساس توابع ریاضی تعریف شده اند، می توانند به عنوان معیاری برای اندازه گیری و آزمایش عملکرد روش های بهینه سازی مورد استفاده قرار گیرند. نوع، پیچیدگی و سایر خصوصیات این توابع به راحتی از طریق تعریف آن ها قابل دست یابی می باشند [Safavi et al., 2014]. الگوریتم پیشنهادی (NPSO) و الگوریتم رقیب (PSO & GA) با استفاده از نرم افزار (MATLAB 2013) شبیه سازی شده اند و با استفاده از توابع هدف در شرایطی یکسان، و مبتنی بر توابع Scwefel و Rana مورد ارزیابی قرار گرفتند و آزمایش ها را برای نسل هایی با تعداد جمعیت های متفاوت ۲۰، ۱۰۰ و ۲۰۰ تکرار نموده و برای ارزیابی الگوریتم های قیاسی، پارامترهایی نظیر بهترین، میانگین و واریانس آورده شده و برای بالا بردن دقت ارزیابی الگوریتم پیشنهادی در قیاس با الگوریتم رقیب، شرط پایان (حداکثر تعداد تکرار = ۳۰۰) برای تمامی آزمایش ها و برای حل بهینه مسئله چیدمان بسته های دو بعدی، یکسان در نظر گرفته شده است. در ادامه فرمول های توابع هدف کاربردی که برای دو بعد تعریف شده اند نیز عبارت اند از [Whitley et al., 1996]

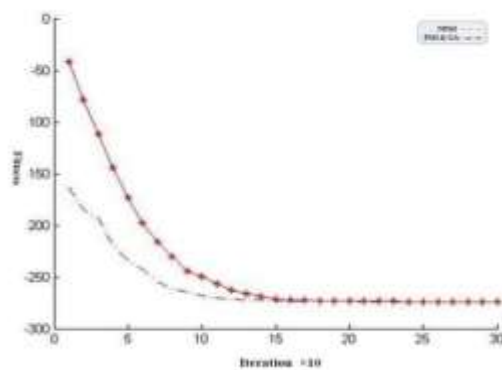
$$\text{Schwefel}(x,y) = -x \sin\left(\sqrt{|x - (y + 47)|}\right) - (y + 47) \sin\left(\sqrt{\left|y + 47 + \frac{x}{2}\right|}\right) \quad (17)$$

$$\begin{aligned} \text{Rana}(x,y) = & x \sin\left(\sqrt{|y + 1 - x|}\right) \cos\left(\sqrt{|x + y + 1|}\right) \\ & + (y + 1) \cos\left(\sqrt{|y + 1 - x|}\right) \sin\left(\sqrt{|x + y + 1|}\right) \end{aligned} \quad (18)$$

نتایج ارزیابی الگوریتم های قیاسی مبتنی بر توابع هدف در قالب جداول (۱۴) تا (۱۹) مطرح شده اند که عبارتند از:

جدول ۱۴- نتایج پیاده سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سائز جمعیت بیست

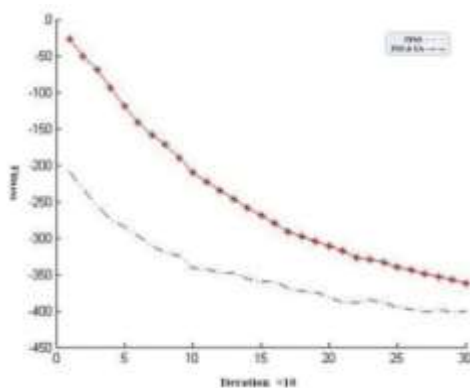
Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD(Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۲۷۸,۵۷	-۲۲۳,۷۶	۱۸,۹۰
NPSO	-۲۹۲,۶۹	-۲۴۱,۷۳	۱۸,۸۴

شکل ۳- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سایز جمعیت بیست

جدول ۱۵- نتایج پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سایز جمعیت صد

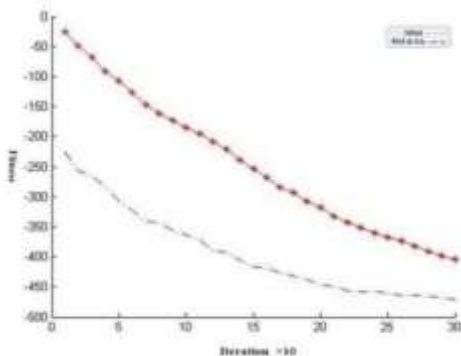
Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD(Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۴۰۱,۲۳	-۲۴۵,۴۰	۴۸,۶۶
NPSO	-۴۲۶,۳۹	-۲۹۶,۹۸	۳۵,۱۱

شکل ۴- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سایز جمعیت صد

جدول ۱۶- نتایج پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سایز جمعیت دویست

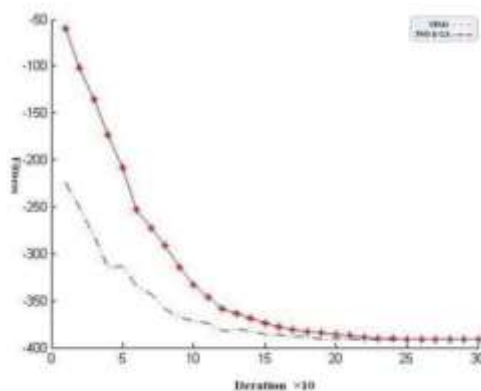
Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD(Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۴۷۰,۶۲	-۲۴۷,۵۵	۶۳,۹۰
NPSO	-۵۰۰,۴۳	-۳۰۳,۵۵	۴۷,۲۹

شکل ۵- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Rana با سایز جمعیت دویست

جدول ۱۷- نتایج پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت بیست

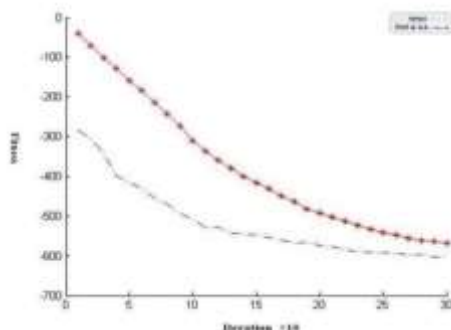
Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD (Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۳۶۴,۱۱	-۳۱۲,۱۱	۲۰,۲۲
NPSO	-۳۷۶,۶۷	-۳۳۱,۷۷	۱۸,۲۹

شکل ۶- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت بیست

جدول ۱۸- نتایج پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت صد

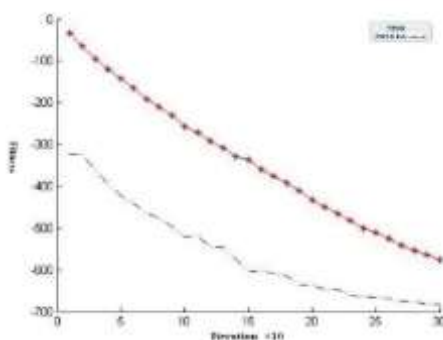
Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD(Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۶۴۹,۷۲	-۴۵۵,۵۶	۵۴,۲۳
NPSO	-۶۶۰,۹۶	-۴۵۰,۴۰	۵۲,۸۶

شکل ۷- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت صد

جدول ۱۹- نتایج پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت دویست

Algorithm	Best(Min)	Average(Mean)	STD(Standard Deviation)
PSO & GA [reference 7]	-۶۸۲,۵۶	-۳۳۹,۵۸	۹۵,۵۱
NPSO	-۷۱۲,۲۰	-۴۲۷,۹۱	۶۷,۲۱

شکل ۸- پیاده‌سازی مبتنی بر تابع هدف Schewefel با سایز جمعیت دویست

نتایج حاصل از ارزیابی الگوریتم‌های قیاسی در قالب جداول (۱۴) تا (۱۹) بیانگر بهینگی الگوریتم پیشنهادی NPSO است و در تمامی موارد، الگوریتم پیشنهادی NPSO عملکرد بهینه‌تری در پارامترهای قیاس کارایی (بهترین، میانگین و انحراف معیار) نسبت به الگوریتم رقیب (PSO & GA) دارا است و نمودار مربوط به الگوریتم پیشنهادی NPSO پایین‌تر از الگوریتم رقیب قرار دارد و سریع‌تر به حالت بهینه همگرا می‌شود.

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادات آتی

مسئله چیدمان بسته‌ها (در فضای دو بعد) به عنوان یک مسئله مهم و کاربردی در علم کامپیوتر شناخته می‌شود. دستیابی‌های مختلف برای حل مسئله بهینه‌سازی ترکیبی مذکور وجود دارند و الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات از جمله الگوریتم‌های احتمالی مبتنی بر هوش جمعی است که بر اساس قوانین احتمال کار می‌کند و در سال‌های اخیر کارایی خوبی در حل مسائل مختلف نظیر مسائل بهینه‌سازی داشته است، اما دو محدودیت بارز، الگوریتم بهینه‌سازی ازدحام ذرات پایه و استاندارد، یعنی افتادن در دام بهینگی محلی و پایین بودن سرعت همگرایی به هنگام افزایش تعداد تکرارها، دال بر بکارگیری تکنیک‌های ترکیبی می‌باشد. زیرا یکی از بارزترین محدودیت‌ها برای دستیابی به چیدمان بهینه در مسئله مذکور، با توجه به ماهیت غیر چند جمله‌ای سخت مسئله، در واقع همان افزایش زمان دستیابی به حالت بهینه با افزایش ابعاد مسئله برای چیدمان تعداد کمی بسته‌ها می‌باشد. پس در این مطالعه الگوریتم پیشنهادی طی دو مرحله و مبتنی بر بکارگیری، منطق فازی و نگاشت آشوب (خیمه‌ای کیاتیک) بهبود یافته و نتایج حاصل از پیاده‌سازی مسئله چیدمان بسته‌های دو بعدی مبتنی بر هریک از الگوریتم‌های قیاسی با پارامترهای یکسان و در شرایط مساوی حاکی از برتری الگوریتم NPSO نسبت به الگوریتم رقیب یعنی PSO & GA (نسخه دیگری از بهینگی الگوریتم پایه و استاندارد PSO) در دستیابی به چیدمان بهینه (بیشینه بسته و کمینه زمان خطی) می‌باشند و نهایتاً با سنجش کارایی دو الگوریتم قیاسی، مبتنی بر توابع هدف، هم مشخص گردید که الگوریتم پیشنهادی NPSO از کارایی بیشتری نسبت به الگوریتم رقیب یعنی PSO & GA برخوردار است. از جمله پیشنهادات آتی برای اثر بخشی بنیادی‌تر و آتی، می‌توان به "بکارگیری منطق فازی برای ارائه توابع غیر خطی جدید برای ضریب اینرسی" یا "امکان موازی‌سازی ایجاد اعداد کیاتیک در روش پیشنهادی" یا "استفاده از آتاماتای یادگیر به جای استفاده از اعداد کیاتیک" نیز اشاره نمود.

منابع:

- [1] Koziel, S., and Bekasiewicz, A. 2016. Multi-objective optimization of expensive electromagnetic simulation models. Elsevier. Applied Soft Computing. pp 332-342.
- [2] Elhedhli, S., and Gzara, F. 2015. Characterizing the optimality gap and the optimal packings for the bin packing problem. Optimization Letters. Science + Business Media. pp 209-223.

- [3] Alatas,B. Akin,E.,and Bedri Ozers.A .2009. Chaos embedded particle swarm optimization algorithms. Elsevier. Chaos.Solitons and Fractals. pp 1715–1734.
- [4] Imran,M. Hashim,R , Elaiza.N.,and Khalid.A.2013. An Overview of Particle Swarm Optimization Variants Elsevier. Procedia Engineering.pp 491–496.
- [5] Karabulut, k.,and MuratInceoğlu. M. 2004. A Hybrid Genetic Algorithm for Packing in 3D with Deepest Bottom Left with Fill Method. ADVIS'04 Proceedings of the Third international conference on Advances in Information Systems.pp 441-450.
- [6] Yazdanjoo ,J. 2012. Bin Packing problem with the two optimal solution algorithm: SA, Ant Colony. Third Conference of Electrical and Electronics. Islamic Azad University, Gonabad.IRAN.pp 1-8.
- [7] Kang, K. Moon , I., and Wang, H. 2012.A Hybrid Genetic Algorithm with a New Packing Strategy for The Three-Dimensional BinPacking Problem. Elsevier . Applied Mathematics and Computation. pp 1287-1299.
- [8] Layeb, A. ,and Rayene Boussalia, S. 2012 .A novel Quantum Inspired Cuckoo Search Algorithm for BinPacking Problem. Publisher: MECS. International Journal of Information Technology and Computer Science (IJITCS). pp 58-67.
- [9] Gandomi, A.H. Yang,X.S., and Alavi, A.H. 2013 .Cuckoo Search Algorithm: A Metaheuristic Approach to Solve Structural Optimization Problems. Engineering with Computers. pp 17-35.
- [10] Hong, Sh. Zang, D. CHuin Lau, H. Xiang Zeng,X.,and Si, Y. 2014 .A Hybrid Heuristic Algorithm for the 2D Variable-Sized BinPacking Problem. Elsevier.European Journal of Operational Research. pp 95-103.
- [11] SHafiee ,SH. Motameni,H. ,and Ramezani,F.2015. Presentation a new approach to solve the BinPacking problem based on particle swarm optimization algorithm. the National Conference of technology. energy and data with the approach of Electrical and Computer Engineering.Kermanshah.IRAN. pp1-7.
- [12] SHin, W., and Kita, E. 2012.Solving Two-Dimensional Packing Problem Using Particle Swarm Optimization. Computer Assisted Methods in Engineering and Science. pp 241-255.
- [13] Kennedy, J., and Eberhart, R. C. 1995.Particle swarm optimization. Proc. IEEE int'l conf. on neural networks Vol. IV. IEEE service center. Piscataway. NJ. pp 1942-1948.
- [14] Leandrodos,S.C. 2008 .A quantum particle swarm optimizer with chaotic mutation operator. Elsevier. Chaos. Solitons and Fractals . pp 1409- 1418.
- [15] Cui,X., and Potok,T. 2005 .Document Clustering using Particle Swarm Optimization. IEEE. Applied Software Engineering Research . pp 185-191.
- [16] Liu,H. Abraham, A., and Zhang.W. 2007 . A fuzzy adaptive turbulent particle swarm optimisation .IEEE. International Journal of Innovative Computing and Applications.pp 39-47.
- [17] Safavi,SA. Pour Jafariyan,N., and Safavi,SA.2014. Optimization based on metaheuristic algorithms. Pazhoheshgaran Nashr Daneshgahi.Tehran. Press, 224p.
- [18] Yaghini,M. , andAkhavan kazemzadeh,M.R. 2011.Meta-heuristic optimization algorithms.Jahad Daneshgahi Amir Kabir.Tehran. Press,448p.
- [19] Sugeno.M. 1985 .Industrial Applications of Fuzzy Control. Elsevier Science Inc . New York. NY. USA.269p.
- [20] Liebowitz,J. 1997 . The Handbook of Applied Expert Systems. CRC Press. Inc. Boca Raton. FL. USA . 736p.
- [21] Krishnamoorthy,C.S.,and Rajeev,S. 1996 .Artificial Intelligence and Expert Systems for Engineers.CRC Press LLC.320p.

- [22] SHabanpour ,M.Deldari,H. ,and Ramezani,F.2014. Solve the traveling salesman problem using parallel genetic chaotic algorithm, simulated annealing and colonial competition. First National Conference on Application of Intelligent Systems (Soft Computing) in Computer Science and Industry. Islamic Azad University.Quchan.IRAN. pp1-22.
- [23] Duit,R. Komorek,M., and Wilbers.J.1997 .Studies on Educational Reconstruction of Chaos Theory. Springer. Research in Science Education.pp 339-357.
- [24] Kanso. A., and Smaoui. N. 2009. Logistic chaotic maps for binary numbers generations. Chaos, Solitons & Fractals. pp 2557–2568.
- [25] Knuth,D. 1997. The Art of Computer Programming (TAOCP). Third Edition.Massachusetts: Addison-Wesley. United States of America. 650p.
- [26] Alligood, K. Sauer, T.,and Yorke, J. 1996. Chaos: an introduction to dynamical systems. Springer-Verlag New York. 603p.
- [27] Whitley. D, Rana,S, Dzubera.J.,and Mathias .K.1996. Evaluating evolutionary algorithms. Elsevier. Artificial Intelligence. pp 245- 276.